

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 413/2023-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Hagara-Hagarová, s. r. o., Daniela Dlabača 35, Žilina, v mene ktorej koná konateľ a advokát Mgr. Ľubomír Hagara, proti postupu Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 1/2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 23. júna 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na pojednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 1/2021 (ďalej len „napadnuté konanie“). Navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietahov, priznal mu primerané finančné zadosťučinenie a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že napadnuté konanie sa začalo z iniciatívy sťažovateľa, ktorý 5. januára 2021 podal na okresnom súde žalobu o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Po tom, čo sťažovateľ žiadal okresný súd o nariadenie termínu pojednávania (18. júna 2021 a 14. júla 2021) a 20. mája 2022 podal sťažnosť na prietahy v konaní podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, okresný súd nariadil vo veci termín pojednávania na 27. jún 2022. Toto pojednanie sa neuskutočnilo z dôvodov na strane žalovanej. Ďalšie pojednanie (nariadené na 1. august 2022) bolo zrušené z dôvodov na strane právneho zástupcu žalovanej a nový termín pojednávania bol nariadený na 14. september 2022. Pred týmto pojednávaním strany sporu prejavili

ochotu dohodnúť sa mimosúdne, a preto zhodne požiadali o prerušenie konania. Keďže k dohode nedošlo, sťažovateľ 2. novembra 2022 navrhol pokračovať v konaní a súčasne v tomto podaní oznámil ďalšie pre vec rozhodné skutočnosti. Po nahliadnutí do spisu zistil, že ani ku dňu podania ústavnej sťažnosti okresný súd nedoručil protistrane jeho vyjadrenie a nerozhodol o pokračovaní v konaní (takmer 8 mesiacov).

3. S prihliadnutím na to, že okresný súd prvýkrát nariadil termín pojednávania až po dvoch žiadostiach sťažovateľa a sťažnosti predsedovi súdu (po 17 mesiacoch), ako aj na ďalšiu nečinnosť okresného súdu po doručení návrhu sťažovateľa na pokračovanie v konaní (8 mesiacov) sa sťažovateľovi javí, že okresný súd nekoná v jeho veci bez zbytočných prieťahov, v čom vidí porušenie svojich práv.

II.

Vyjadrenie okresného súdu

4. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 6 vetou za bodkočiarkou zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) považoval za vhodné doručiť ústavnú sťažnosť sťažovateľa ešte pred jej predbežným prerokovaním okresnému súdu na vyjadrenie, ktorý vo svojom stanovisku č. k. 1SprS 137/2023 z 10. júla 2023 uviedol, že dĺžka konania v trvaní dva a pol roka nepresahuje obvyklú dĺžku konania v obdobných sporoch. Po tom, čo sťažovateľ 14. novembra 2022 požiadala o pokračovanie v konaní, okresný súd 3. júla 2023 nariadil termín pojednávania na 28. august 2023. Poukázal na to, že sudca sa musí venovať všetkým konaniam, v ktorých rozhoduje bez toho, aby akékoľvek konania uprednostňoval. V zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) a judikatúry ústavného súdu predstavuje v tomto smere výnimku jedine rozhodovanie vo veciach s vážnym ohrozením života, slobody, zdravia a živobytia občana. S ohľadom na uvedené nepredstavuje doba 7 mesiacov od doručenia návrhu sťažovateľa na pokračovanie v konaní po nariadenie termínu pojednávania taký vážny zásah do práv sťažovateľa, že by tým došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

6. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza v zásade až právoplatným rozhodnutím súdu alebo štátneho orgánu (II. ÚS 26/19, IV. ÚS 221/04).

7. Ústavný súd už vo svojej doterajšej judikatúre uviedol, že nie každý zistený priesťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05). Pojem „zbytočné priesťahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojmom autonómny, a je potrebné ho vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými priesťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priesťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priesťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné, ústavnú sťažnosť spravidla odmietne ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

8. Dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť je aj to, že porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných priesťahoch (napr. IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05, I. ÚS 455/2014, I. ÚS 210/2018, IV. ÚS 120/2018, IV. ÚS 172/2020), resp. ak argumenty v ústavnej sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase jej podania takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola ústavná sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (m. m. II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04, I. ÚS 192/2015, I. ÚS 190/2019).

9. Tento prístup ústavného súdu nie je špecifickým ani z komparatívneho pohľadu, zohľadňujúc najmä judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý v súvislosti s právom na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, s ohľadom na ojedinelú nečinnosť súdu členského štátu a charakter súdneho konania, toleroval napr. 20 mesiacov nečinnosti odvolacieho súdu, kým rozhodol o odvolaní sťažovateľa (pozri *Cesarini v. Taliansko*, č. 11892/85, rozhodnutie z 12. 10. 1992, body 20 – 21). V inom prípade vyhodnotil 28 mesiacov trvajúce obdobie nečinnosti súdu (od podania žaloby do výzvy súdu k jej doplneniu) v rámci civilného konania ako znesiteľné (pozri *Dostál v. Česká republika*, č. 52859/99, rozhodnutie z 25. 5. 2004, body 192 – 193).

10. Zohľadňujúc už citovanú judikatúru ústavného súdu a judikatúru EŠLP, ústavný súd uvádza, že napriek nie celkom optimálnemu postupu okresného súdu v napadnutom konaní (bod 2) jeho celková doterajšia dĺžka (2 roky a 5 mesiacov, z toho 2 mesiace bolo konanie prerušené z podnetu strán sporu) nateraz neindikuje, že by bolo možné považovať napadnuté konanie za nesúladné s označenými právami sťažovateľa, resp. za také, že by intenzita prípadných priesťahov dosahovala úroveň potrebnú pre vyslovenie porušenia ním označených práv. Hoci sa uvedená doba konania môže zdať neprímeraná strane sporu, ktorá má záujem na čo najskoršom rozhodnutí, z hľadiska ústavných limitov v danom type konania neprekračuje prípustnú dobu konania.

11. Aj v zmysle rozhodovacej praxe a judikatúry EŠLP dĺžka súdneho konania v civilných veciach na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. *Humen proti Poľsku*, rozsudok z 15. 10. 1999, body 58 a 69, *Calvelli a Ciglio proti Taliansku*, rozsudok zo 17. 1. 2002, body 64, 65 a 66).

12. Keďže postup okresného súdu v napadnutom konaní nie je poznačený priesťahmi v ústavne relevantnej intenzite, ktorá by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie

umožňovala ústavnému súdu dospieť k záveru o porušení základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri jej predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

13. Napokon ústavný súd poznamenáva, že ak by ďalší priebeh napadnutého konania signalizoval vznik prieťahov, toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde a nebráni sťažovateľovi, aby po splnení všetkých zákonných podmienok predložil ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť.

14. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti v celom rozsahu bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa obsiahnutých v petite jeho ústavnej sťažnosti (finančné zadosťučinenie a trovy konania), keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 18. júla 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu